

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/I, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne prišteje. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notiče isti prostor K 200. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali s dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/I, Učiteljska tiskarna.

Vlada trdno stoji...

LDU Belgrad, 8. marca. Na večerajšnji seji radikalnega kluba je bila sprejeta ostavka Stojana Protića kot predsednika kluba ter je bil v tem zmislu izdan poseben komuniké. LDU Belgrad, 8. marca. V zemljoradniškem klubu se jasno opazuje težnja po novi orientaciji. Slovenci in bosanski poslanci so nezadovoljni s sedanjim položajem. V zemljoradniških krogih se trdi, da so edini nasprotniki vlade Avramović, Joca Jovanović in Moskovljević. Vsled stališča poslancev SKS more priti do izstopa iz stranke.

Stojan Protić, ki je danes brez dvoma najjačja politična potencia v naši državi, se seveda s svojim odstopom od predsedništva srbske republike.

Ustavni odbor zaključuje svoje delo.

LDU Belgrad, 8. marca. Na današnji 28. seji ustavnega odbora je bil najprej namesto odstopivšega dr. Tomljenovića izvoljen za podpredsednika ustavnega odbora posl. Juraj Demetrović (demokrat). Nato so bili sprejeti čl. 82 do 85. Čl. 83 se glasi: »Nihče po končanem 20. letu ne more dobiti državne službe, ako ni po določilih vojnega zakona odslužil roka v vojaški službi ali pa bil oproščen.« Pri čl. 84 je bila večja debata, pri glasovanju pa je bil sprejet na podlagi vladnega načrta. S tem je bila dovršena razprava vsega ustavnega načrta razen 7. odločka, ki govori o razdelitvi pokrajin. — Prihodnja seja bo 10. t. m.

O predvčerajšnji seji ustavnega odbora smo dobili silno dolgo poročilo, katerega pa zaradi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti v celoti.

Slo se je v prvi vrsti za vojaštvo.

Ker pa o vojaštvu danes ni dobro pisati preveč, zato si raje prihranimo za enkrat vse konfiskacije in vse s to neprijetno proceduro spojene stroške in bomo počakali, da izpregovorimo o tem poglavju svojo besedo takrat, ko pride stvar na pretres v plenumu konstituantne.

Proti brezposelnosti.

LDU Dunaj, 8. marca. Mednarodna zveza strokovnih organizacij v Amsterdamu je poslala pridruženim organizacijam dopis, v katerem zavzema svoje stališče napram industrijski krizi, ki se pojavlja v vseh državah in proti omejitvi produkcije. Izjavlja, da more pomagati samo mednarodna akcija. Za brezposelnost bi ne bilo nobenega povoda več, ako bi države problem, ki so ga ustvarile razlike v valuti, rešile v zmislu zahtev, ki so jih formulirali delci in ki bi obubožanim narodom omogočile nabavo potrebščin. Zveza prosi pridružene organizacije, naj zahtevajo mednarodno razdelitev sirovin in naj še ojačajo propagando za socializacijo produktivnih sredstev. Klenčno pozivlje organizirani proletarijat, naj odgovori z energič-

dikalne stranke nikakor še ne odrekajo nadaljnjemu političnemu delu. Protić ve, kaj dela!

Druga vest pa izhaja iz demokratskih krogov, kar dokazuje njena tendenca. Če vstopi v vlado slovenska samostojna kmečka stranka, zato vlada še ne bo dobila večine v konstituenti. Če gredo naši »samostojneži« v vlado, gredo le zato, da jih ne bi prehitel dr. Korošec. S svojim vstopom v vlado bodo pa pomogli dr. Korošcu pri prihodnjih volitvah do slajne zmage.

Je že tako! Enkrat se vozi eden z ministrskim avtomobilom, potem pa drugi. Tudi dr. Korošec se bo še vozil, čeprav samo za Protićem, ampak vozil se bode.

no propagando na manevre, s katerimi se namerava prisiliti znižanje mezd s tem, da grozijo zapreti tovarne.

„Protirevolucija“ v Rusiji.

LDU Moskva, 8. marca. (Brezlično.) Sovjetska vlada zavrača inozemske vesti o pobegu vlade iz glavnega mesta. »Pravda« izvaja v nekem članku, da hočejo služiti pretirana poročila o dogodkih v Kronstadtu v to, da bi preprečili vzpostavitev trgovskih odnosov med Ameriko in Rusijo in da bi otežkočili stališče turskemu odposlanstvu v Londonu.

LDU Moskva, 8. marca. (Brezlično.) Po neki petrogradski vesti je položaj kronstadtskih upornikov brezupen. Ustašem primanjkuje kuriva.

LDU Reval, 8. marca. Po došlih poročilih sovjetske vlade so poskušali menjševiki in socialni revolucionarji zaneti upor v Sibiriji. Izredni komite v Tjumu je zagrozil upornikom s smrtjo in upa, napraviti s tem konec prevratu.

Rezultat londonske konference.

LDU Berlin, 8. marca. Nemška veleposlanika v Parizu in Londonu ter poslanik v Bruslju so bili odpo-klani v Berlin.

LDU Elberfeld, 8. marca. Iz Düsseldorfa javljajo, da so danes zasedle mesto angleške in francoske čete. Četam poveljuje Francozi. Zastopani so tudi Belgijci. Del čet je krenil proti Duisburgu.

LDU Berlin, 8. marca. »Berliner Zeitung a. M.« javlja iz Düsseldorfa: Düsseldorf so zasedle belgijske čete, ki so zavzele tudi vse blagovne in osebne kolodvore. Nad mestom krožijo od 6. dalje sovražna letala.

LDU Berlin, 8. marca. Osrednji komite neodvisne socialistične stranke v Nemčiji poziva delavstvo, naj se udeleži dne 12. t. m. manifestacij proti kakršnikoli nasilni rešitvi problemov, povzročenih po vojni.

Nemška odškodnina.

V Ameriki izhajajoči »Proletar« piše pod tem naslovom:

»Nemčija se naravno ne more sprijazniti z milijardno vsoto odškodnine, ki jo zahteva zmagovita antanta, in francoska vlada s svojim časopisjem naravno vztraja pri odloku, da mora Nemčija naštetati vse milijarde. Nemci pravijo, da je zahtevana vsota dvakrat večja kakor so oni v stanju plačati, antantni glavarji pa odgovarjajo, da Nemci lahko plačajo in morajo plačati.

Trdno smo prepričani, da zavezniki ne bodo nikdar dobili vseh tistih milijard zlata, ki so jih zapisali na račun Nemčije. Ne maramo biti preroki, toda zelo omejen mora biti, kdor verjame, da bo kapitalistična Nemčija živela še dvainštirideset let samo zato, da v tem času plača vojno odškodnino kapitalistični Franciji. Ako bi dali Nemčiji eno leto ali pa tisoč let časa — bi bilo ravno tako dobro,

Vendar to ni tako važno. Nekaj milijard se že iztisne iz Nemčije, in iztisnili jih bodo iz nemških delavcev. Vso odškodnino mora namreč plačati proletarski razred. Iz potnih srag in žuljev nemškega delavca in kmeta mora priti sleherni cent, ki ga dobi antantni kapitalizem kot tribut svoje zmage za »demokracijo«. Račun odškodnine je sicer adresiran na Nemčijo; tudi v pogodbi je zapisano, da toliko in toliko milijard plača »Nemčija« — kdo pa je Nemčija? Kdo bo plačeval? Nihče drugi ko ljudstvo, ki dela in proizvaža in to ljudstvo je — kakor v vsaki državi — industrijni in kmetijski proletarijat.

Odškodnina je naložena nemškemu delavcu. Nemški bankirji in kapitalisti so le poklicani, da igrajo vlogo zavezniških agentov: iztrjavajo bogastvo, producirano od delavcev in kmetov, in ga izročajo imperialističnim zmagovalcem. Res je, da se bodo tudi bankirji in kapitalisti morali zadovoljiti z manjšim dobičkom, s skrčenimi dohodki, ampak njihovi dohodki ne izvirajo iz dela, temveč iz posedovanja industrije in drugih bogastvotvornih sredstev. Delavci, ki s svojimi mišicami in znanjem ter s pomočjo strojev spreminjajo sirovine v porabno blago, so tista »Nemčija«, ki je obsojena na dvainštiridesetletno garancije in plačevanje visoke denarne kazni.

Dvestošestinsdeset milijonov mark v zlatu! (Natančna svota v dol. je 35.850.000.000.) To se lahko zapiše. V Parizu imajo dovolj papirja in časa, da pišejo ničle in vejice, ničle in vejice. Razmišljajte, koliko je ena milijarda. Tisoč milijonov! (Angleži rabijo »biljon« za milijardo). Če mislimo na kaplje v morju, peščeno zrnje v pušavi, na travo in listje, potem ni milijarda nič. Ampak milijarda dolarjev je pa že nekaj. Dolarji predstavljajo delo, to je vrednost. Vrednost se ne pobira na cesti, marveč se ustvarja, in ustvarjati je ne more nihče drugi ko delavec, ki se poslužuje svojih mišic, možganov, strojev, raznega orodja itd. Današnji izkrokani sistem, ki se še komaj drži pokonci, je naredil, da se vrednost dela meri po dolarjih, to je v denarju. Denar je v vidno obliko zlata in serbra in na papirju obljubljenega zlata prenešeno delo. Vse, kar plačamo z denarjem, plačamo v resnici z delom, ki ga je nekdo izvršil. Recimo, da predstavljaj en dolar eno uro dela. Vsak dolar pomeni, da je nekdo delal eno uro, preden je dolar prišel v promet. Sto dolarjev je sto ur dela. Leto ima okrog 300 delovnih dni, če odštejemo nedelje in praznike; ako vzamemo, da ima povprečni delavnik osem ur — kar v resnici nima — tedaj dela delavec 2400 ur na leto in ravno toliko dolarjev predstavlja eno leto dela. Zdaj pa izračunajte koliko let dela je milijon dolarjev in koliko milijarda dolarjev!

Nemški delavec producira danes pol marke vrednosti na uro. Ako torej hoče plačati vsako leto šest milijard mark zaveznikom, plačati potrebne sirovine in plačati svoje življenjske potrebščine, brez katerih ne more producirati niti prebitnega groša, tedaj mora povečati svoje produktivne sile preko človeških zmognosti, podaljšati si mora delavnik na štirinajst ali petnajst ur in njegove mišice se ne smejo izčrpati niti za las, niti ne sme zboleti dvainštirideset let — škoda le, da niti garancij v pogodbi antantnih imperialistov!

Toda vsaka zmognost za delo ima svoje meje; ima jih delovna zmognost živine in ljudi. Iz tega razloga smo prepričani, da ostane milijardska odškodnina večji del le na papirju.

Kaj pa francoski delavci? Ali bodo kaj na boljšem, če Francija

prejme letnih šest milijard frankov od nemških delavcev? Komu gre odškodnina? Mar francoskim delavcem? Kaj še! Odškodnina gre bankirjem in kapitalistom, da pokrpajo svoje mošnje in rešijo svoj bankrotni sistem, da privežejo proletarijat svoje dežele še čvrsteje k stebrom mezdne sužnosti in postavijo še močnejši zid svoje profitne trdnjave. Nemški kapitalistični razred je odgovoren za odškodnino in vsled tega jo izpreša iz nemških delavcev. Proletarci antantnih držav pa ne pridobije ničesar, pravzaprav so še na slabšem. Ako se francoskim kapitalistom posreči, da iztisnejo mozeg in kri v obliki zlata iz nemškega proletarijata, in sicer dovolj mozga in krvi, tako da vzpostavijo svoj napol sesedli sistem izkoriščanja, tedaj to ne pomeni nič drugega, kakor da bodo s pomočjo ropanja nemških delavcev lažje ropali francoske delavce.

Delavci ne pridobije nikjer nič. Nemški kapitalisti in bankirji izgube velik profit, toda delati jim ne bo

treba, dokler bodo oni gospodarji; na drugi strani upajo zavezniški krvoseji na velik dobiček. Delavci na obeh straneh so žrtve. Transakcija se njih ne tiče. Vsa igra je med kapitalisti.

Ako se nemški delavci dvignejo in vržejo kapitalizem v svoji republiki ob tla, ni najmanjšega dvoma, da bodo francoski in angleški imperialisti poskušali s kruto silo vzpostaviti nemški kapitalizem zopet na noge. Francoska buržvazija ima več skupnega z nemško buržvazijo, kakor pa s francoskim delavstvom. Vojna ali mir, proletarijat je vedno tepen, dokler vladajo kapitalisti. Odškodnine zmirom plačujejo delavci enega naroda vladajočemu razredu drugega naroda. To je stara igra, v kateri kocke vedno padejo proti delavskemu razredu v vseh deželah. Pariška igra dokazuje, da igralci iz umrle, predvojne dobe še vedno računajo na servilnost in zabitost delavske mase. Ali se nič ne motijo?

Kaj pravzaprav hočejo slovenski komunisti.

Kakor po drugih deželah tako tudi pri nas uganjajo ti ljudje komedije in lopovstva, ki ogromno škodujejo delavskemu gibanju sploh in posameznim strokam. Silno neradi slišijo, da se jim kaj očita, ali mi bi bili nepošteni in bi zamenjali svojo dolžnost, če ne bi zavračali vse, ono, kar je delavstvu škodljivo. Ne gre ta boj proti komunističnemu svetovnemu naziranjju, ki ima svoj pravec, marveč boj gre proti šarlatanom, ki se poslužujejo gesla komunizma in sleparijo z njim proletarijat.

Pri nas na Slovenskem, odkar je izdala vlada, ne vemo zakaj, tisto neredno proti komunizmu, vrše komunisti agitacijo osebno in sicer glavno s tem, da ovirajo mezdna gibanja in razvoj strokovnih organizacij. Na neki shod, kjer je hotela strokovna organizacija okrepiti svoje vrste in se razgovoriti o socialnem položaju, so pripeljali ljubljanski Zorja, Simončič in Ostrc par pijanih ljudi, da so na shodu kričali in onemogočili strokovni shod ter s tem napravili najlepšo uslugo klerikalcem, s katerimi so komunisti v zvezi, kakor dokazuje slučaj stavbinske organizacije in pa blagohotna pisava klerikalnih in drugih meščanskih listov o komunistih. Lahko rečemo, da nikdar še ni delala nobena stranka, tudi ne meščanska, tako v roke reakciji kakor delajo komunisti.

Naših komunistov principi.

Naš komunistični kardinal Sima Markovič je predlagal v ustavotvornem odboru, naj se ustavno določi za volitve — proporcionalni volilni sistem. Ali je Sima postal demokrat? Proporcionalni sistem je čisto demokratska ustanova ter ima namen zagotoviti vsakemu volilnemu glasu enak političen vpliv. Kdor je za proporcionalno pravico do življenja več strankam in ne samo eni. Komunizem pa je ekskluziven in ne trpi poleg sebe nobene druge stranke ali struje. Ruski komunisti so v

tem dosledni in so razbili svojo konstitucijo, ker so bili vanjo izvoljeni tudi pristaši drugih struj. Naši komunisti pa priznavajo s proporcionalno pravico do obstoja tudi demokrat, klerikalci, radikalci in — last not least — tudi toliko zaničevanim »socialpatriotom«! Hvala je priznanje! Do sedaj smo vedeli, da so naši komunisti na slabem glede korajžje, sedaj pa vemo, da so na slabem tudi glede principov!

Politične vesti.

+ Trgovska pogodba med Jugoslavijo in Italijo. Delegat italijanske vlade Karpa je odpotoval v Rim, da poroča svoji vladi o povoljnih rezultatih svojih razgovorov z našimi finančnimi, trgovskimi in industrijskimi zastopniki glede sklepanja trgovske pogodbe z Italijo, o čemer se bodo pričela pogajanja še v tekočem mesecu. — Poleg francoskega pritiska na našo vlado zaradi oborožene jugoslovanske intervencije proti Rusiji je bila tudi ta pogodba eden izmed vzrokov, da so v Belgradu poslali dr. Ku-

kovca »o pravem času« na Angleško. Belgrajska porodica bo zopet zaradila pare!

+ Novi napadi. V Albaniji se pripravljajo novi napadi na našo državo. V bližini Korče se nahaja nekoliko holgarskih čet, ki so v zvezi z Albanci ter počasi prehajajo našo in grško mejo. — Torej tako je ta reč. Sedaj vsaj vemo, zakaj vojaki ne dobivajo več dopustov in zakaj je toliko orožnih vaj itd. — Belgrajska porodica je kmetna, ampak Ljubljantje imajo tudi ušesal in nekaj za njimi Albanski napadi!

+ Komunisti agitirajo za klerikalce. Na shodu v Vevčah so povedali Zorja, Ma-

